

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4717

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

91

I D I C O D I C E S H M I T H

92

SS. in quibus tamen nihil, unde
de loco, tempore, possessore sta-
tuas.

LXVI.

U. 70 Codex chartaceus lat. Sec. XV.
Folior. 376. 4. tribus exaratus co-
lumnis, media crassiuscule scripta,
fisit *Psalterium utrinque Postillis*
Nicolai de Lira O. M. stipatum,
quae multoties typis excusa sunt.
Praefatio inchoat: *Propheta mag-
nus surrexit in nobis. Luce VII.*
Quamuis liber psalmorum apud
hebreos &c. Igitur imperite quis
Conradi Salzer nomen praefixit.
Celebre fuit *Salzeri* nomen in A-
cademia nostra, sed is *Ambrosius*
fuit et Sec. XVI. floruit. Reperi-
tur quidem apud *Ederum* et in
*Locheri Spec. Acad. Conradus Sal-
der vel Selder de Rotnacker Pro-
curator Rhen. et Philosophiae ad
ann. 1449. 59. et 66. Decanus,
Rector item Acad. a. 1461. qui
fortasse *Salzer* scribendus erat, at
certo de Codice nihil nisi operam
calami, aut possessionem sibi vin-
dicare potest. Ad calcem *Psalte-
rii* legitur: *Finitum in 3^a feria*
*post oculi.**

Fol. 374. p. 2. Exponitur O-
ratio Dominica hoc ingressu: *Pa-
ter noster. Circa istam orationem*
quedam notanda sunt in generali.
primo quod ista oratio dominica po-
pulo debet dici alta uoce ut audiat
et discat. Hinc greci habent istam
conscientinem quod eam una cum
sacerdote cantant. Istam orationem
precepit gregorius in missa super
eukaristiam dici, sed scolaisticus

composuit aliam ibidem dicendam.
Ex his conjecta de toto.

LXVII.

Codex chartaceus lat. Sec. XV. U. 72

Folior. 408. 4. coagmentatus est
e diversis sacri argumenti Opus-
culis a diversis conscriptis, quo-
rum potissima haec sunt: *Psalmi*
Davidici priores VIII. et post eos
Cantica Biblica cum expositione
quadam. Fol. 28. p. 2. Quaesita
varia de Statu religioso, de Fide,
et Personis divinis. Fol. 37. Pro-
lusio in laudem Philosophiae mo-
ralis in illud *Senecae L. I. Epist.*
8. *Philosophie seruias ut tibi con-
tingat vera libertas.* Fol. 39. Far-
rago Positionum ex omni Theo-
logia, ubi Nomina *Alexandri de*
Halis sive *Alensis*, *Thomae*, *Bo-*
naventurae, *Durandi*, *Henrici de*
Hassia, *Nic. de Lira* &c. Fol.
177. Sermones X. quorum prio-
res IX. habitu in *Cena Domini*, et
ex his VI. ad *Scotos Ord. S. Be-*
ned. Vien. annis 1441. 42. 44.
45. 47. 48. ut *Clausulae subjectae*
docent; decimus vero in *Festo*
Purificationis ad Membra Acade-
miae Vien. Fol. 289. *Sermo Do-*
mini cardinalis Cameracen. factus
in *Concilio constant.* die dominica
qua cantatur *Letare ierusalem* An-
no &c. 1416. Init: *Letare ieru-*
salem. Hoc breue uerbum magni
gaudij expressuum &c. et habetur
inter Opera Petri de Alliaco e-
dita Argent. 1490. f. Fol. 297.
Traictatus de reformatione ecclesie,
cujus initium: *De reformatio ec-*
clesie plura dudum per me scripta
nunc

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4717

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

93

HIEROGRAPHICI.

94

nunc compendiose recolligere et sacri generalis concilij Constan. examini atque correctioni presentare decreui &c. Ejusdem magni Viri, extat in Append. T. II. Opp. Gersonis edit. Amst. col. 903. f. Fol. 308. Sermo Reuerendissimi p. et domini Cardinalis Cameracen. pronunciatus die omnium sanctorum ad sacram Constan. Concilium. In illud Apoc. XII. Signum magnum apparuit in celo mulier amicta sole &c. Incipit: *Hec mulier que in verbis propositis tanquam signum magnum in celo apparuisse dicitur &c.* Et finit: *ut nobis sue claritatis splendorem, sueque caritatis ardorem infundat, quod ipse precibus et meritis sanctorum omnium prestatre dignetur, qui &c.* In edit. supracit. Argent. duo de eodem Festo leguntur Petri Sermones, non vero hic tertius, quem proinde ineditum habeo. Fol. 317. p. 2. Sermo domini Cancellarij parisiensis factus in concilio Constan. Die nativitatis virginis. In illud: Jacob genuit Joseph virum marie &c. Matth. I. Initium: *Invocandum te deum imprimis iudicamus &c.* Extat in cit. Gersonis Opp. T. III. col. 1345. Fol. 329. Collatio facta in principio disputacionum aularium Anno &c. LVIII. Wienne per M. Johannem alberstorff licent. Init: *Fragilitas humanae nature quamuis sit excelsis naturalibus stabilita &c.* Rector Academiae praefuit Job. hic Knaber de Alberstorff a. 1450. Disputationes Aulares feriarum scholastiarum tempore habebantur. Fol. 357. Sermo, ut e calce praeoc-

cupo, m. Beronis factus in die parascues ad clerum in aula ducali Wien. studij. Ejus initium: *Lacessente stomacho cunctisque admodum inanitus viribus et uirtutibus de huius sacrostante diei mirandis profluuijs &c.* De hoc Berone de Ludus nihil comperi, nisi Decanum fuisse Facult. Philosophicae a. 1446. Fol. 361. p. 2. Sermo factus per eximium virum Johannem de Tittmaning sacre theologie professorem feria sexta post Bartholomei ad Reuerendissimum in christo patrem et dominum dominum Sigismundum Archipresulem insignis ecclesie Salzburgen. nec non sedis apostolice legatum natum. In illud: *Qui sequitur iustitiam diligitur a domino.* Prov. XV. Initium: *Sacram scripturarum seriem propensius contemplanti duplex iustitie occurrit genus &c.* Itaque totus in Justitiae explicandis officiis insumitur, dum sub finem ad praesentem rerum cardinem deflectat. Advennerat Neostadium Sigismundus a Volkersdorf Archiep. pacem inter Fridericum Imp. et Provinciales Ladislauum pupillum ab eo repetentes a. 1452. tractaturus. Rem habes ex Aenea Silvio et aliis apud Hansium Germ. sacr. T. II. p. 488. Ad eum consalutandum Universitas Suorum quosdam Neostadium ablegasse videtur oratore viro celebri et jam bis Academicis fascibus claro Johanne Größel, qui, quod Tittmaningae in ditione Salisburgensi natus erat, eo acceptior Sigismundo futurus fore sperabatur. Hujus igitur curas sub finem, ut dixi, depositis, et

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4717

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

95

I O I C O D I C E S

96

et quidem ipsius Regionis merito.
Adornata comperitur summi culminis apice secularis, ait, *potestatis in terris*. *Pollet enim clarissima sanguinis generositate inuictissimi principis et domini domini nostri friderici Imperatoris romanorum semper augusti. Insuper non minus claret et floret nobilitate purissimi sanguinis Serenissimi principis et domini domini nostri Ladislai regis Vngarie, Bohemie &c. ac ducis Austriae &c. qui ducatus fines tutele pontificalis cure Vestre non egreditur.* Ceterum quanta fulgeat copia glorioissima Illustrium principum et dominorum Bauarie ac austrie potentissimorum, neminem puto latere. Sed quid Pater celeberrime tanta potestas terreni culminis tanta generositas preclarissimi sanguinis profectus ac incrementi suo toti afferre potest, si rebus gerendis in illis ordo non seruetur, si inter se dissencionant, et frater contra fratrem disceptet, dominus contra dominum, plebeius contra plebeium &c. Et concludit: *Quare ego nomine et vice vniuersitatis studij wienn. matris mee D. V. R. oro precor et humilius obsecro per immortalem deum cuius causa nunc prope est in manibus vestris, per populi vestri et provincie nomen celeberrimum, per pietatem si qua est in terris, ut non tardet R. D. V. manus efficaces porrigeret ad tantam diuersitatem de medio submouendam et ad votiuam unionem procurandam &c. Procurata est haec ad tempus Ladislai juvenis traditione. Legationis tamen nostrae mentio-*

nem nullibi reperi, quae auctoritatis in Academico Corpore ea tempestate residentis argumentum est. Fol. 369. *Sermo bonus de pace et iustitia.* In illud: *Veritatem et judicium pacis judecate.* Zach. VIII. et in illud: *Diligite iustitiam, qui judicatis terram.* Sap. I. Init: *Ex verbis jam dictis sumo thematis verba ista &c.* Est ad Academicos, factus, ut in calce habes, sub anno 1450. per M. Conradum Wann, sed per fratrem eiusdem editus. Fol. 381. *Sermo factus*, ut e calce praecoccupo, anno 1449. in vigilia conceptionis beate virginis Wienne aput beatam virginem in littore per M. p. de Kemnat. Lego Paulum Wann praecedentis fratrem, de quo infra. Aedes haec B. V. alias ad Scalas dicta quondam Dioec. Passav. fuit. Sermo ipse ad Academiam habitus, et Virginis ortum fine labe propugnans Thema habet illud: *Sanctificauit tabernaculum suum altissimus.* Pf. XLV. et incipit: *Exultemus in domino et spirituali iucunditate letemur &c.* Fol. 388. sequuntur Acta ad Concilium Provinciale Salisburgense praeside Nicolao Cusano S. Petri ad Vincula Presb. Card. et Nicolai V. Pont. per Alemanniam Legato a. 1451. mense Febr. celebratum, et quidem ad negotium Jubilaei ibidem promulgati pertinentia. Silere de hoc Concilio Historicos Salisburgenses, ait Hansius Germ. Sacr. T. II. p. 483. ipse, quae adfert, e Duellii Miscell. L. II. mutuatus. At nihil ibi de Jubilaeo. Expectari poterant aliqua

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4717

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

97

HIEROGRAPHICI.

98

qua a nupero Concill. Salisburgg. editore *Dalbamo*; verum et is nihil ultra *Duellium* vedit, nisi quod p. 221. verba refert *Job. Gasperi*, alias de *Gasparis* e ms. *Lutherianismi Historia: Habita est Synodus a Friderico IV. Archiepiscopo*, cui et *Nicolaus Cusanus Cardinalis interfuit &c.* quibus in verbis Viri illius fidem desideres. Non enim *interfuit* modo, sed *praefuit* *Cusanus*, ut tenor Decretri ead. pag. docet: *Idcirco sacro Salzburghensi Concilio, cui Authoritate Sanissimi Domini nostri Domini Nicolai Divina providentia Papae V. praesidemus &c.* Ita et in Cod. nostro fol. 390. p. 2. presidente reuerendissimo domino *Nicolao tunc sancti petri ad vincula presbitero Cardinali &c.* Sed haec *ἐν παροδῷ*. Jam Acta ipsa enumeremus. 1) Norma *Jubilaei* a *Cusano* data incolis *opidi Wienn*. Templa ad preces pro venia nostrarum fundendas adsignat ecclesiam matricem *santī stephani alias omnium sanctorum et eius filiam videlicet ecclesiam sancti michaelis, Monasterium beate virginis scotorum ordinis sancti benedicti et Capellam ejusdem glorioissime virginis marie in littore*. 2) Similis Norma data 3tia Febr. incolis *Salzburgensibus*, et *Dioecesis Gurzen. Seccouien. kyemen. et lauen.* que in dieta Dioc. *Salzburgens.* incluse sunt. 3) Literae supplices Abbatis et Conventus Monasterij *Iambacensis ord. S. B. Patav. Dioc.* in superiore *Austria* ad Card. *Cusanum* pro obtinendo conscientiae Arbitro, qui Coenobitas ab om-

Denis Codd. Theol. V. II. P. I.

nibus peccatis, etiam reservatis, absolvere possit, et pro *Jubilaei* participatione. 4) *Leonardi (a Layming) Ep. Passav.* Norma *Jubilaei* a *Cusano* pro sua pariter Dioecesi impetrati. *Data Pat. XX. die Mens. februarij Anno 3c. quinquagesimo primo.* Omnia haec non ita comparata, ut iis faveant, qui res Ecclesiae illorum temporum tanquam ad perniciem profigatas deplorare amant. Cetera *Codicis* intervalla, ut jam monui, Adversariis e scholastica Theologia carptis occupantur. Haec ad fol. 125. his literis insigniuntur: *M. P. W. d. k.* quibus compilatorem vel possessorem produnt *Magistrum Paulum Wann de kemnat Palatinatus super. oppido*, cuius, uti et *Conradi* fratris, jam superius memini. Viros hos e Patria sua secundo *Istro*, ut mos, ad nos defluxisse, et *Conradum* quidem sacris non initiatum fuisse suadent ea, quae olim e vetere membrana notavi, et sic habent: *A. D. 1487. extremum clausit diem Conradus Wann ciuis Budensis in die s. Romualdi*, et prius: *A. D. 1484. 10. Sept. missus est Jeronimus Wann per genitorem ad magistrum Paulum patavien. Canonicum*, et ante istud: *A. D. 1484. 12. Aug. sub hora 3. et 4. ante meridiem obiit genitrix Margareta Pauli Wann.* Unde confici posfit: Translata *Budam* familia *Conradum* absolutis *Viennae* literarum studiis ibidem civitate donatum, et filio *Hieronymo* auctum liberalioris institutionis ergo hunc *Passavium* ad *Patruum* opimo Sa-

G

cer-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4717

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

99

C O D I C E S

100

cerdotio fruentem ablegasse. Per-
venisse **Paulum** sat quidem cito ad
istud Sacerdotium, illud probat,
quod in Academia nostra non nisi
Procuratorem **Rhenanae Nationis**
a. 1454. egisse reperiatur; incla-
ruisse vero **Passavii** sacris ad Po-
pulum dictionibus demonstrant re-
petitae earum Sec. XV. Editio-
nes, quarum Seriem adscribo:
Sermones Dominicales. Passavii
per Job. Petri 1491. 1494. 1497.
f. Hagenoae per Henr. Gran
1497. 1499. 4. Sine l. et a. duea
*4. ad quarum unam in calce di-
cuntur *Sermones* hi collecti intra
annos 1468—69. demum *Qua-**

dragesimale Monachii per Johann.
Schopffer s. a. 4. Munificum praet-
erea se in Academiam nostram,
*teste *Ederi Cat. Rector.* ad an.*
*1517. exhibuit *Paulus* fundatione*
*Contubernii seu *Bursae Hayden-**

haim. Exige ad haec, quae de eo
Job. Launojus* in *Append. Differt.
de Autore Libror. de Imit. Chri-
**sti. Paris. 1663. 8. p. 137.* et er-*
rorem, quem non unus erravit,
*inter *Patavium* et *Pataviam* seu*
**Passavium* observa.*

LXVIII.

R. 762

Codex membraneus germ. Sec:
XV. Folior. 332. f. egregie per-
scriptus, fronte florulenta et col-
oribus cultus, praemissō Psalmorum
et Canticorum Indice, hanc
Rubricam praefert: *Hie vahet an*
die vorrede, wer die glose über
dem psalter gemachet hät, vnd ni-
colaus von lyra ist sin namen ain
barfuosse vnd ain hoher lerer vnd

vahet alsus an. Propheta magnus.

Habemus itaque Psalterium cum

Glossa Lyrani germanice reddi-

tum cum Praefamine, in quo de

Psalmorum vario intellectu, Auto-

ribus, et ipso Glossatore brevi-

*ter agitur. Initium est: *Es ist zu**

merkent das etlich psalmen sind die

man bloslich allain nach der ge-

schrift verstant und das selb haisset

liplichen verstanden als die Juden

die alle hajige geschrift liplichen

(leiblichen) und nit gaißlichen

verstündent &c. Mox ipsius Ope-

ris methodum altera ita docet

*Rubrica: *Dis ist der tutsch psal-**

ter. In zwayerlay wize. Zu dem

Ersten die Glose mit dem Texte.

Vnd zu dem andern male die la-

tinschen vers uswendig vff dem

spatium (in margine) und darnach

über yeglichen psalmen wer In ge-

machet hät. Primum igitur cuius-

vis Psalmi Argumentum, quod

Noster die Vmb geschrift adpel-

lat, deinde quivis Psalmus στίχης

cum Postillis, adjectis in margine

Verficulis latinis. Primus, qui ar-

*gumento caret, incipit: *Sälig ist**

der man der nit abgieng in den

raut der vngueten. Das ist. Sälig

ist der der da vest stät in guoten

werken und davon nit engüt &c.

Ita decurso Psalterio fol. 310. p.

2. absque ulla distinctione succe-

dunt reliqua Cantica Biblica cum

Hymno Ambrosiano et Symbolo,

*quod inscribitur *Sant athanasius**

Psalm. His adhaerent Litaniae

OO. SS. cum multis Precationi-

bus, quas inter Salutatio angelica

*ita sonat: *Gegrüsset sieft du maria**

vol gnaden Der Herr ist mit dir

Du